

30. september 2025

UKA 2025/18

Jens NapätôK', Naleraq

Uunga siunnersuut Umiarsualivimmiinnermut aamma umiarsuarni takornarianik angallassisuni ilaasut akileraarutaat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnera pillugu Inatsisartut inatsisaat
(Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Naleraq sinnerlugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisup Naalakkersuisooqatigiit sinnerlugit suliaqkiullugu saqqummiusnaanut misissorluareerælugu qujallutta imatut Naleqqamiit oqaaseqaateqassaaagut.

Naleraq sinnerlugu saqqummiunneqartumut, oqaatsitigut inatsisilerituussutsikkullu nalimmassaalluni iluarsagassanut qujassuteqarusuppugut. Pisiaqartitsineq naleqqussaasariaqarnerlu inatsit suliarineqarneranut atatillugu aammalu aningaasanut inatsimmi isumaqatigiinniartarnermi assigiinngitsutigut nalimmassartariaqarnera Naleqqamiit qaqileriffigisarsimagatigu aammalu umiarsuit tikinneranni kisaqqanerani ilaasunut akitsuutinik aqutsinermut pitsaanagerusumik aaqquissuussinissamik pisariaqartitsineq paasilluarparput maamatullu akiliusaataasartoq nalimmassartariaqartoq isumarput saqqummiuteernikuusarput aallaavigalugu qitiusumut akiliutaasartup minnerpaamik 100 kr.-iunissaa taamatullu minnerpaamik kommuninut sumiiffimmilu tulannermi kisaqqanermiluunniit akiliut minnerpaamik 100 kr. Iusariaqartoq isumarput sulii allanngortinnagu nalimmassarneqarnissaa Naleqqamiit kissaatigaarput.

Naleraq sinnerlugu politikkikkut nalilersuisarnitsinni uagutsinnut pingaarnerpaajuannaarpoq nalilersuinermi eqqarsaatigissallugu, tassalu siunnersuutaasoq suugaluartorluunniit qanoq nunamut asasatsinnut iluaqutaassava taavalu minnerunngitsumik nunap inuinit inuiaqatigiinnullu qanoq iluaqutaanerpaamik aaqqiinissaq imaqarsinnaanera tamatigut

nalilersuinitinni aallaviujuaannarmat. Tamannalu aallaavigalugu uani isummersueqataasarnitsinni aamma siunnerfigut politikkerpullu ataqatigiissarlutit isummersuutit saqqummiutarlutit.

Umiarsualivimmiinnermut aamma umiarsuarni takornarianik angallassisuni ilaasut akileraarutaat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnera pillugu Inatsisartut inatsisaattut siunnersuut misussuataarlugu suliarinerani assigiinngitsorpaalunnik maluginiagarpaaloqar-pugut. Ilaatigut oqaatit atorneqartut tusarnerineqarsinnaasutut isigineqarlutik pitsanngorsaannermik oqaasertalersorneqaralautut Naleqqamiit akuriuminaatilluinnarlutigit apeqqusersorpagut ilaatigullu aperisariaqarluta ilumut pimoorunneqarpa pissusissamisoortutullu isigineqarpa akisussaaffiit allaffissornerillu sineriammiit qitiusumut katersorneqarnerat ilumuissumik pitsanngorsaasutut Naalakkersuisuniit isigineqarpaat?

Naleqqamiit uagut sineriammiit qitiusumut katersuussigaluttuinnarneq pitsaasusutut isiginatigu akerlianik sineriammiunut pilliuteqarluni qitiusumut katersuititsineq aallartinneqartoq assorujussuaq eqqarsarnaannarani ersiutaalersoq toqqaannaq oqaatiginngikkaluarlugu sineriammi sumiiffiit inuerusarlutit aallartinneqarlutik ingerlatsinneqariartuinnarneranik takussutisarpasut ilagiinnalerneraat taamatut poortorlugu pitsanngorsaannertut taallugu sineriammiit akisussaaffinnik qitiusumut suliassanik eqititsinerup annertusiartuinnarneranik ersiuterpasut Naleqqamiit akuerinatigu sineriat tamaat ineriartornissaraluanut innarliisaaarnertut apeqquserlutit sakkortunerpaamik akerlisorlugu akuerisinnaangilluinaratit sakkortunerpaamik oqaatigisariaqarlutit.

Naleqqamiit pitsanngorsaannermik taallugit qitiusumut akisussaaffinnik katersortitsinerit taamatut oqaasertalersuinerit apeqquserujussuarpagut ilami

pitsanngorsaanertut uagut taasinnaanngilarput sineriammi matooraalluni akisussaaffinnik qitiusumut nuussuineq tamannalu pitsanngorsaasutut isiginatigu qanimut inuit tikillugit kiffartuussinerit piiarlugit qitiusumut katersroneqarnerat qanimut demokratiimut aammalu sumiiffinni inoqarfinni oqartussaaffinnik piiiaanertut uagat Naleqqamiit isigalutigu sineriammi inoqarfinnik inuerusaanertut taarusupparput periusaaleraluttuinnartorlu akuerisinnaanngilluinnarlutigu.

Qitiusumut akisussaaffimmik katersortitsineq periuseq atserlugu Talippoq ilaatigut kiffartuussivik qitiusumiilernerani kiffartuussivik qitiusumiittoq inoqarfinniit ungasissumiilernerani soorunami inoqarfinni mikinerusuni ungasianut kiffartuussiffigilernerani kiffartuussinerlunermik kinguneqartussaanaa aarleqqutigaaarpud aammalu kukkuluttortaarnissat ilaanakusoortumillu nakkutigineqarlutillu aporfeqartarnissat Naleqqamiit aarleqqutigaaarpud. Taamaammat Naalakkersuisut nalilersueqqinnissaanik kaammattorusuppagut ilaatigut talittarfinni kiffartuussiusunut nukittorsaalluni siunmnersuisartutut aammalu nakkutilliisutut sineriammi atuutitsinissap nalilersoqqinnissaa eqqarsaatigalugu.

Nunarsuarmi suut tamarmik akitsoriartuinnarfianni nunatsinni inuuniarnerup akitsoraluttuinnarneranik oqariartuuteqartaarnerup nalaani maanna Kangerlussuarmi talittarfeqarnermi akitigfut appaaniarneq Nuummud nallersuullugu inissiiniarneq Kangerlussuarmut tulattoqartarnissaanik aqqutissiuinerugaluartoq aperisariaqarsoraagut Naleqqamiit sukkut qanorlu siunissamut iluaqutaasussaava taamatut aaqquissuussiniarneq, tassami nuna allamiut angallatsiverujussuanut takornariataaterujussuarnut appaaneq annertoog

pisussanngorpoq Sikuki isertittagassai eqqaassanngikkaanni nunatta karsianut annertuumik annaasaqaataasumik aaqqiisoqarniarmat.

Mingutitsingaartartut ullutsinni mingutitsisarnerit annertuallaarnerisa oqaluuserisarnerani taamatut aaqqiiniarneq issittumut silaannaap kissatsikkiartornera ilutigulugu iliorneq marloqiusamik iliuuseqarfiginiarneqarnera tupigusuutiginnitsusunngilarput, tassami tulannerit amerlanerusinnaanerani kinguneqarpat aamma mingutitsineruneq annertunerulissaaq. Eqqagassat allallu amerlanerulernerani kinguneqassaaq taamaammat nunaqavissunut aningaasat tuttartut amerlanerunissaat aqquissioortariqarpoq akikinnerulernissaanik iliuuseqarneq ajoraluartumik kingunerlussinnaanera ilutigalugu Naleqqamiit iliuuserineqartunit maqaasivaqrput nunaqavissunut iluaqutaanerusumik aaqqissuussinerit ingammik nunaqarfinnut iluaqutaanerusumik aningaasanik isaatitsisoqartarnissaa eqqarsaatigalugu iliuuseqartoqarniannginnera assorujussuaq Naleqqaminngaaniit uggoraarput. Takornariarpassuimmi nunaqarfinnut artukkiigatik aningaasarsiornikkut iluaqutaasussaapput.

Umasuit mikinerusut aammalu tingertaatillit akitsuuteqartalernissaat ajunngilluinnarpoq aammalu nalimmassaarilluni aaqqissuussiffigalugit naleqqussartarnissat kaammattuutiginarpoq.

Umiarsut eqqagassanik assartuinermi ingerlataqartut akiuliuteqartanninnissaat ajunngitsuusutut isiginarpoq nakkutigineqarluarnissaallu pingaruteqarput taamaammallu akileraartarnermut qullersqarfiup kommunillu tamatuma nakkutigilluarlugulu malinnaaffigissagaat pingaarteqartutut isigiaarput.

Inatsimmi paragraf 5 naapertorlugu umiarsut ilaasartaatit 110 B T ataallugu oqimaassusillit avatangiisinut aserfallatsaaliunermut akiliummut akiliisassannginneranik inatsisissaq imaqarnera assorujussuaq Naleqqamiit uggornartutut isigaarput, tassa umiasuit taakku sumiiffinni assigiinngitsuni nunaqarfinnullu assut iluaqutaasussaallutik aningaasat pisariaqartnneqaqimmata tamanna kaammattuutigerusupparput naleqqussarneqarluni aqqissuussinermi pitsaanerusumik aaqqiiffigineqssasoq ilami nunaqarfigut aamma isaatitsinermik pisariaqartitsipput taakkulu aamma inersiaanissamut pisariaqartitsinerpaanut ilaasut puttasunut allanullu aningaasat pisariaqartilluinnagaat isumaqarpunga mattunneqarlutik periarfissaarunneqassapatta uggornartorujussuussasoq illqoarfissuit kisimi eqqarsaatigalugit aqqiissuussisioqarniarnera uggornapoq aammalu illoqqarfissiuarnut allaffissornertaa nuuginnavillugu sumiiffiit mikinerusut isaatitsisinnaanerat mattunniarneqqaannarnera eqqarsariarnaqaaq neriuppugullu aaqqinneqarluni tamanna pineqassasoq aammalu kissaatigaarput tamanna sukumiisumik ataatsimiititaliami nalilersorneqarluni aaqqinneqassasoq Naleqqamiit neriutigilluinnaratigu oqaatigeriissavarput.

Aqqissuusseqqinnermi landskarsip annaasassai annertupput ilaatigut Kangerlussuaq kisiinnarmiluunniit qiviaraanni ukiumut missingersiorneqarsimavoq nunatta karsianut 800.000 kr. angullugit ukiumut annaasaqaatigisassagaa taakku atorfissaqartinneqartut sooruna uggornarput kangerlussuarmilu inerisaaqqinnissamut atussallgit assut iluatinnaateqaraluarput.

Naleqqamiit pingaartutut isigaarput taamatut isertitassaraluanik peersinnermi takornariartaassuit sipaartussannguinnarnagit kommunip inuillu isertitassaralui annaasaqaataasut pillugit sunniutigisassai isiginiarneqartassasut suliffeqarfissuit aammalu takorniariarititsisartut kisimik isiginiarnagit aaqqiisoqartarnissaa Naleqqamiit pingaartutut isigaarput ilami isorliunerusuni isaatitsiffiit

piiarnekaanarsinnaanngillat taamaliortuassagutta inuerusaaneq
sakkortusarneqartussassammat assut tamann periussaaleralluttuinnartoq
aarlerinartutut uagut Naleqqamiit isigaarput uagut Naleqqamiit nunaarput tamaat
ineriartornissaa kissaatigisuugatigu oqaasiinnaanngitsumik.

Umiarsuit takornariartaatit nalunaarsorneqartarnerini
ersarissarnerusariaqartutut Naleqqamiit ujartuiffigerusuppagut, tassalu
sumiiffinni tikittartrut aammalu qanoq amerlatiginersut ersarissumik
nalunaarsorneqartarnissaat amigartumik inissisimasartut eqqarsaatigalugit
ersarinnerusumik suliarineqartalnissaat Naleqqamiit kissaateqarfigerusuppagut
soorlu sumiiffiit aningaasanik pisassaraluaminnik annaasaqartarmata tamanna
ersarissumik aaqqiifiginissaa Naleqqamiit kissaateqarfigalutigu ilanngullugu
ataatsimiititaliami nalilersorluarlugu aaqqiiffigineqassasoq kissaatigaarput
tamakkiisumik akiliuteqartarnissat qulakkeerneqarlutillu
nakkutigineqarluarnerunissaat anguneqarniassammat.

Umiarsuit sakkutuut umiarsuarsui akiliuteqannguaratik tulassimasarneri
Naleqqamiit eqqumiigisarpaput aammalu isumaqarpugut allatuulli taamatut
inissisimasut allatuulli pinngortitamut mingutitsisarmata allatuulli
akiliuteqartariaqartut ilami ilumoorsinnaanngilaq inuussutissarsiutitta
pingaarnersaat umiarsuit kilisaassuit SIKUKI-mut talinnerminni
akiliuteqartarnerat annertoorujussuutinneqariarluni sakkutuut umiarsuarsui
akiliinnguarnatik inissisimasarneri siornatigut apeqqusersortarsimasaqisarput
aammalluta kaamatgtuutigeqqissavarput allatuulli mingutitsillutik atuisuumata
aamma akiliuteqartarnissaat ataatsimiititaliami sukumiisumik nalilersoriarlugu
arlaatigut aaqqiinissamik Naalakkersuisunut kaammattuuteqassasugut
kissaatigaarput

Taamatullu aammaarluta Naleqqamiit sakkortuumik kaammattuutigeqqinniarparput nunatsinni sumiiffippassuarni takornarissat sakkutuullu piniariartarfiit allallu orneqqusaanngitsut ataqqissagaat aammalu nakkutigineqarnerusariaqarneri pisariaqarluinnartoq suli inerisarneqqaroqqissasoq Naleqqamiit kissaateqarfigilluinnarparput ilami nunarput eriagisassamik ulikkaarpoq aammalu uumasut inuussutigisagut sumiiffippassuarni pinngortitami eriagalugit eqqissimatsinnissai nunatta inuisa inuussutigisaat pingaartutut Naleqqamiit isigaagut. Taamaammat zone-lersuisarnerup Naalakkersuinikkut malinnaaffigilluarnissaat kissaatigaarput ingammik nunarput isorartoqaqimmat Qaanaap upernaviup eqqaani eqqaani tunup avannaarsuani nunap eqqissisimatitap sumiiffiinnilu allarpassuarni nakkutigineqarnissaat ilanngullugit pitsangorsaajuartoqarnissaa sakkortuumik Naleqqamiit kaammattuuteqarpugut.

Umiarsualivimmiinnermut aamma umiarsuarni takornarianik angallassisuni ilaasut akileraarutaat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnera pillugu Inatsisartut inatsisaattut siunnersuut assigiinngisitaartumik pitsaasumik siunnerfeqarlutillu suliariniarneqartut taperserpagut ilaatigut qarasaasiatigut kiffartuussinermi pitsangorsaataasussat inatsisit ersarissarlugit pisariillisarneri kommunip akitsuusiisinnaanerat, taannalu uagut anginerusinnaaera iluaqutaanerusumik sunniuteqarnissaa taakkartorlutigu Naleqqamiit siunnersuuteqarfigaarput.

Taamatullu oqareerluta Naleqqamiit naluneqangitsutuut nunarput tamaat nukittuumik inissisimanissaa kissaatigalugu anguniagaqarfigigatigu isumarput aaliangiusimavarput tassalu sumiiffiit nukillaarsarnagit nukittorsarneqarlutillu

ineriartornermut peqataatinneqarnerulissasut tamannalu inatsisiliornermi eqqumaffiginiarneqartassasoq.

Taamatullu pinngortitaq inuuniufferqarfigisarput eriagalugu paaralugu nammaqatigiittumik atuisut ataqqillugillu tusaallugit pinngortitarpur illersorlugulu eriagissagipput Naleqqamiit pingaaritatararpur.

Taamaammat akitsuutit nunap inuinit innarliinngitsut, kisiannilu pitsaasumik sunniuteqartut atorluarneqarnissasut uagut naleqqamiit pingaartitaraagut.

Naggataatigullu kissaatigilluinnarpaput takornariaqarnikkut isaatinneqartartut qitiusumuinnaq iluaqutaaginnarunnaarlutik sineriat tamaat isigalugu iluaqutaasussamik aaqqissuussisarnerit inerisaanerit tapiisarnerillu ingerlatsilissasut Naleqqamiit sakkortunerpaamik kaammattuutigeqqissuagut akerlianik sineriak pilliutigalugu qitisumut katersuutitsilluni aallarntinneq toqqissimananneqisoq qimallugu allatut iliuuseqartoqartariaqarneranik qaqilereqqittuassaagut aammalu tussaneqarnissarpas kissaatigeqaarpur ilami ilumoorsinnaanngilaq isorliunerusut inoqarfiit mikinerusut nunaqarfiillu inerisarnarveersaarlugit maanna pilliuteqarfigsaarlugit ingerlalissasugut tamannalu uagut Naleqqamiit taamatut ineriartortitsiniarsarineq akuerinngilluinnaripput naluneqarunnaarnikuuvoq.

Taamatut Naleqqamiit oqaaseqarluta oqaaseqaatigut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermilu ataatiimiitaliami nalersorluarneqarnissasut qilanaaralutigu ataatsimiititaliamut siunnersuut suliassanngortipparpur - qujanaq